

Kitap kurtları

Kitaplar, tutkunları için hem gerçek dünyadan kaçış hem de yeni diyarlara açılan bir pencere görevi görüyor. Okumayı bir hobiden çok hayat tarzı olarak gören okurlar, kitaplarla olan ilişkilerini anlatıyor.

Hazırlayan: Ceylan Özçapkın Fotoğraflar: Erhan Tarlığ

Uzmanların pek de üzerinde durmadığı farklı bir bağımlılık çeşidi var. Tıpkı farklı maddelerin olduğu gibi kitapların da bağımlıları var: Ayda bir kitap okuyanıdan haftada beş altı kitap bitirenine kadar. Kitap okumak birçok insan için bir hobi değil, hayat tarzı. Kitap çılgınları yaşadığımız stres ve anksiyete dolu dünyadan en iyi uzaklaşma yollarından birinin okumak olduğunu çok iyi biliyorlar. Kitap okumanın bizi rahatlattığı, hatta bazen sıkıntılarımızdan kurtardığı da bir gerçek. Orhan Pamuk'un "Bir kitap okudum ve bütün hayatım değişti" cümlesi aslında içinde gerçeklik payı barındırmıyor değil. Kitap okumak bizi, içinde yaşadığımız

ve kimi zaman bizi zorlayan gerçek dünyadan kopartıp yaşanılması daha keyifli, bazen daha eğlenceli âlemlere götürüyor. Kimimiz fantastik edebiyat serileriyle yeniden hayat buluyor, kimimiz aşk romanlarındaki kahramanlara âşık oluyor, kimimiz de tarih kitaplarında farklı kimliklere bürünüyoruz. Çoğumuzun okuma yolculuğu daha küçücük bir bebekken, hatta bazen de anne karnında başlıyor: Annemizin bize okuduğu masallar uykuya dalmamızı kolaylaştırırken, henüz gerçek dünyayı tanımadan hayaller ülkesine yolculuk etmemizi sağlıyordu. Okuma alışkanlığını küçük yaşlardan itibaren edinen çocukların ise çok daha zengin bir iç dünyaya sahip oldukları ve yaratıcılıkta bir adım önde oldukları da kanıtlanmış bir gerçek. Ama ne yazık ki ülke olarak okuma konusunda henüz

diğer ülkelerle aşık atabilecek durumda değiliz. Son yıllarda yapılan araştırmalar, Türkiye'nin dünya sıralamasında en fazla kitap okuyan ülkeler arasında son sıralarda olduğunu gösteriyor. Raporlar, Türkiye'nin kitap okumaya günde bir dakika ayırırken, televizyon izlemeye altı saat ayırdığını ortaya koyuyor. Ülke olarak vahim bir tablo çizsek de kitap okumayı hatta kitap kokusunu hiçbir dijital mecraya değişmeyen, kitapları "boş zamanlarında" değil, ayrı bir mesai olarak değerlendiren ve okudukça beslenen insanların sayısı da artıyor. Sosyal medyanın popülerleşmesiyle artan kitap hesapları ve blog'ları, insanları okumaya ve kitapların değerini algılamaya daha çok itiyor. Kitapları hayatının merkezine almış ve bunu gündelik hayatının bir parçası haline getirmiş okuma âşıkları, kitaplarla olan ilişkilerini anlatıyor. >>

Murat Gülsoy,
51, yazar

“Kitapların olduğu yerde kendimi mutlu hissediyorum”

“Kendimi bildim bileli hayatımda kitap var. Çocukluğumda, hem resimli hem resimsiz kitapları okurken, onların başka bir boyuta geçme aracı olabileceklerini anlamıştım. Kitap içsel ve kişiye özgü bir dünya, bunu fark ettiği anda insan zaten kitap müptelası oluyor. Zaman içinde, kitaplar sadece içindeki hikâyeler nedeniyle değil ama aynı zamanda birer nesne olarak da önem kazanmaya başlıyor. Kitapların olduğu yerde kendimi mutlu hissediyorum, onun dışındaki eşyanın benim için çok da bir önemi yok. Bir eve gittiğimde eşyalara bakıyorum, koltuklar, mobilyalar veya farklı bitkiler ortama bir sıcaklık katıyor ama kitap yoksa orada yaşayamayacağımı hemen anlıyorum. Bu durum bana ev sahibiyse de ilgili bilgi veriyor, dolayısıyla kitaplar beni başkalarına bağlayan bir nesne görevi de görüyor. Önce okur, sonra da yazar olarak kitapsız bir hayat düşünemiyorum. Ancak kitaplık mutluluk verdiği kadar stres de yaratabiliyor. Çünkü hiçbir zaman kitaplık düzenimden memnun olmuyorum. Hep ‘bir gün’ düzenlerim diyorum ama o gün asla gelmiyor. Kitaplarla kaotik bir ilişkim var! Bir başka stres sebebi de kitapları alıp okuyamamak ve o kitapların bir yığına dönüşmesi. Bu yüzden kitaplar üzerinden hem bir mutluluk hem de adeta bir gerilim yaşıyorum ama bu hoşuma gidiyor, beni canlı tutuyor. Şu anda başucumda Haruki Murakami’den ‘Kumandanı Öldürmek’, John Berger’den ‘Portreler’, David Markson’dan ‘Wittgenstein’in Metresi’ ve Roland Barthes’ın ‘S/Z’ kitabı var.”

Deniz Çakmakkaya,
34, uzman psikolog,
yayın yönetmeni

“Okudukça merakım daha da artıyor”

“Babaannemin masallarıyla büyüdüğüm için belki de, okumaya başlar başlamaz bambaşka bir dünyaya girebilme gücü edindiğimi sezmiştim. Uyumam gereken saatlerde fenerle yorgan altında kitap okumalarım beni küçük yaşta düzenli bir okuyucu yaptı. Romanlarda kurulan dünyalar, yaratılan karakterler zihnimde var olmaya devam ediyor. Onları tanıdıkça yeni hikâyelere olan merakım pekişiyor. Düzenli olarak şiir okuyorum. İyi çizilmiş çizgi romanları okumayı da seviyorum. Mesleğim gereği kurgu dışı eserleri sürekli takip ediyorum. Onlar da sık sık geri dönerek okuduğum, üzerinde çalıştığım kitaplar oluyor. Tabii her ay birçok süreli yayını da takip ediyorum. Farklı alanlarda biriktirdiğim birçok yerli ve yabancı dergi var.

İş için okumam gerekenler dışında da her gün mutlaka kitap okumaya çalışıyorum. Birkaç gün okuyamadıysam eksikliğini hissediyorum. Eğer okuduğum şey üzerine biriyle konuşabiliyor ya da tartışabiliyorsam daha da mutlu oluyorum. Çünkü iyi bir okur olmanın, sadece çok sayıda kitap okumakla değil, okudukların üzerine konuşabilmekle de ilgili olduğunu düşünüyorum. Kütüphane ise bambaşka bir şey. Kitaplığı olmayan çok iyi okurlar da tanıdım; elektronik cihazlarda okuyanlar da. Ben kitapla bağ kuranlardanım. Kitap hediye alıp vermek de özeldir benim için. Türü ne olursa olsun kitapların üzerinde notlarım, altı çizili yerlerim, sayfaların arasında resimlerim ya da okuduğum döneme ait izler bulunuyor. O yüzden kütüphane kitaplar bütününden daha fazlası demek benim için.”

Yusuf Taktak,
67, ressam

“Şairin bir-iki cümlesi okurun dünyasını değiştirebilir”

“Kitaplığımın başlangıcı güzel sanatlar fakültesine başladığım döneme denk geliyor. Akademide öğrenciyken önemli sanatçıların kitaplarını topluyordum. Çünkü sanatçıları çok iyi bilmek gerekiyor, bilmenin en önemli yolu da kitaplığa sahip olmak, kitap okumak, görselleri izlemek. Akademiden sonra ise kitaplık işine daha ciddi yaklaşmaya karar verdim. Yurtdışına gittiğimde, müzeleri veya kütüphaneleri gezerken bana gereken kitapları daha iyi görebiliyorum ve mümkün olduğunca satın almaya çalışıyorum. Sanatçıyken hep kendinize ait, başkasında olmayan şeylere sahip olmak istersiniz. Dünyada şimdiye kadar yapılmamış bir şey yapmak elbette çok zor ama ben elimden geldiğince kendi içimden çıkanı, kendi dünyanın yansımısını göstermeye çalıştım. Demek istediğim, baktığım kitaplarda da gözlemediğim sanatçıların hep olmayan bir şeyin peşinde olduklarını fark ettim. Kitaplığın benim için son derece önemli olmasının bir başka sebebi de resim yapmayı oturup aralıksız icra edebileceğim bir eylem olarak değil, altyapıyla beslemem gereken bir kavram olarak görmemdir. Ancak fazla roman okumadığımı itiraf etmeliyim, daha çok şiir ve deneme okurum. Şiiri az ve öz, sembolik değerleri daha fazla olduğu için resme daha yakın görürüm. Şairin bir-iki cümlesi okurun dünyasını değiştirebilir. Bunu resimde de görüyorum. Sevdiğim şairler ve yazarlar arasında Nâzım Hikmet ve Yahya Kemal var. Bazen insanlar kitapları kapağına veya kalınlığına göre alır. Benim için her kitabın farklı bir anısı var, hepsinin içine hangi müzeden, kitapçıdan hatta saat kaçta aldığımı bile yazarım. İçine imzayı atarım. Onlar bir süre sonra benim için geçmişe dönük anılar haline alıyor.”

Gülşah Çiçek,
35, hemşire

“Kitap okumak ruhumu doyuruyor”

“Kitaplar benim için bir yaşam kaynağı, evden çıktığım zamanlarda bile okumaya vaktimin olmayacağını bilsem de çantama mutlaka bir kitap atıyorum. Uzun uzun okumak yerine bir veya iki sayfa okusam bile gerçekten ruhum doyuyor, o yüzden kitap benim için hayatımda olmazsa olmazdır. Gerçekçi romanları çok seviyorum, aynı zamanda biyografik kitaplar da çok hoşuma gidiyor. Seri kitaplara başladığım zaman ise seri bitene kadar elimden bırakamıyorum, benim için bir tutku haline geliyor ve o seriyi bir an önce bitirmeden rahat edemiyorum. Sevdiğim yazarlar arasında Haruki Murakami, Orhan Pamuk, Murat Gülsoy, Ayfer Tunç ve daha bir sürü yazar var. En sevdiğim seri ise kesinlikle George R. R. Martin’in ‘Taht Oyunları’ serisi. Paralel olarak dizisini de takip ediyorum ve tüm hayranları gibi yeni sezonun ilk bölümünü büyük bir sabırsızlıkla bekliyorum. Ama tabii ki hiçbir film veya dizi kitabın yerini tutamıyor. Yine de kitapta okuduğum ve kendi hayalimde canlandırdığım sahnelere görsel olarak tanık olmak güzel bir his. Bir bakıyorum bazen bir sahneyi bambaşka hayal etmişim ama ekrana çok farklı taşınmış. ‘Kitap bağımlısı’ isimli blog’umda aslında her türden kitabı paylaşmaya çalışıyorum. Ama çok fazla kitap okumanın dezavantajını yaşıyorum da diyebilirim, çünkü iyi kitap bulmak çok zor. Kitap dünyasını ya yayınevine ya da sevdiğim yazarlara göre takip edebiliyorum. Çünkü beş yüze yakın kitabım var ve bu yüzden yeni kitap almak beni artık zorluyor. Instagram’daki hesabımı da arşiv olarak kullanmak hoşuma gidiyor, çünkü geriye dönüp baktığımda geçmişte neler okuduğumu daha iyi takip edebiliyorum.”

[Ceylan Özçapkın](#), 37, editör, çevirmen

“Kitaplarla yaşamak benim için keyifli bir zorunluluk”

“Benim için okumak boş zamanlarda yapılan bir hobi değil, fazlasıyla zaman ayırdığım, ikinci bir mesai niteliğinde. Çocuk kitabı çevirmeni olduğum için işim gereği zaten kitaplarla iç içe yaşamaya, sürekli okumaya mecburum ama bu benim için çok keyifli bir zorunluluk. Kitaplara başka bir dilde hayat vermek ve onun sayesinde insanlara ulaşmak çok güzel bir his. Bu yüzden kendimi her zaman okuyarak ve yazarak geliştirmek zorundayım. Kitaplarım evimin en önemli aksesuarları ve ciddi bir kitap alma hastalığım var diyebilirim. Ama son zamanlarda kitaplığımı hafifletmek ve ihtiyacı olanlara da yardım etmek amacıyla, artık bana hizmet etmeyeceğini düşündüğüm kitapları ihtiyaç sahiplerine ulaştırmak üzere ayırıyorum. Hepimizin zaman zaman ruh hali, dolayısıyla zevkleri de değişebiliyor, eskiden çok

büyük bir şevkle okuduğumuz kitaplar artık bizim için bir önem taşıyor olabilir. Bu yüzden hâlâ oluşturmaya devam ettiğim kitaplığım da sadece klasik eserler ve en sevdiğim yazarların kitaplarına yer vermeye çalışıyorum. Çok sevdiğim belli başlı klasiklerin ve çağdaş edebiyat örneklerinin yanı sıra, en büyük tutkum Harry Potter kitapları ve dünyası. Hatta Hogwarts legosundan Çapulcu Haritası'na kadar birçok nesneye sahip olduğum serinin film maratonunu yapmak, en sevdiğim aktivitelerden biri. Sevdiğim yazarlar arasında ise Virginia Woolf, Sylvia Plath, Hamdi Koç, Sabahattin Ali, Hakan Bıçakçı var. Biyografik veya tarihi romanları çok sevsem de polisiye veya gerilim gibi göz kırpmadan okunan kitapları da çok seviyorum. Yanımda bir de kahve, kucağımda da kedim varsa, ideal hafta sonumu geçiriyorum demektir!”